

म. ग्रं. सं. टाणे

विषय

नाम

सं. नं.

४८८

रुटा

लेखक व प्रकाशक:

रामचंद्र वासुदेव दाते,

१८५ शनवार, पुणे.

१८१५

मुद्रक

केशव रविवर्जी गोंधळेकर,

०७ शनवार, पुणे.

REFBK-0001815

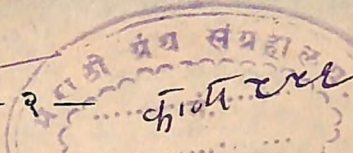
REFBK-0001815

किंमत दोन आणे.

रि. कौ. वर

— २ —

कौ. वर

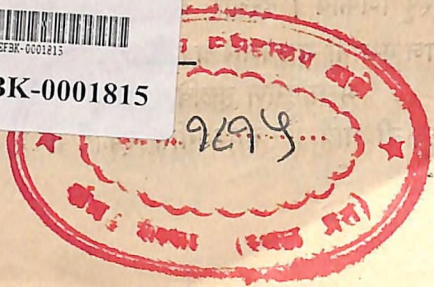

शी धेनु वत्सा तशी आर्यमाता । तुम्ही लेकरें
 हां उगा धांव घेतां । करा मातृसेवा करा सार्थ
 नातें । झणी राष्ट्रकार्या त्यजा मत्सरातें ॥ ६ ॥
 पहा आर्यभू आजला दैन्यवाणी । नये धावुनी
 एकही पुत्र कोणी । धरा लाजलज्जा जर्गीं अब्रु
 नाते । झणी राष्ट्रकार्या त्यजा मत्सरातें ॥ ७ ॥
 जनीं बोलती आर्य कां वांझ झाली । असे हीन
 दुबळे कसे पुत्र व्याली ॥ असा काळिमा लागतां
 झोंप येते । झणी राष्ट्रकार्या त्यजा मत्सराते ॥ ८ ॥
 असे देश माझा असे माय माझी । तिच्या उद्धरा-
 तेंचि वाहीन ओझीं ॥ करा आजपासोनि ह्या
 निश्चयातें । झणी राष्ट्रकार्या त्यजा मत्सरातें ॥ ९ ॥

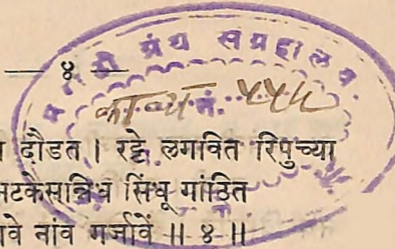

REFBK-0001815

REFBK-0001815

9694

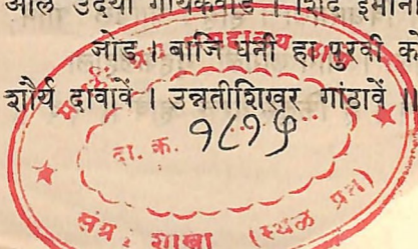
येथून गेल्या फौजा दौडत । रट्टे लगवित रिपुच्या
पाठित । अटकेसन्निध सिंधू गांठित
शिंंग फुंकावें । पेशवे नांव गर्जावें ॥ ४ ॥

पेशवाइच्या धनदौलतिला । पुणें शहर हें राजधानिला
बहू आवडलें शूर बाजिला
जन्मा यावें । म्हणवून पुणेकर व्यावें ॥ ५ ॥

नशिव शिकंदर होते बाजी । नमवित दाढी येती
काजी । विनवी मोंगल करूनी हां जी
दिल्लिला यावें । खंडणी घेउनी जावें ॥ ६ ॥

भाउ चिमाजीआप्पा शूर । शौर्यसिंधुला आला पूर
रणदेवीचा एकत्रि सूर
उदया यावें । पेशवे नांव राखावें ॥ ७ ॥

आले उदया गायकवाड । शिंदे इमानी होळकर
जोड । बाजि धनी हा पुरवी कोड
शौर्य दावावें । उन्नतीशिखर गांठावें ॥ ८ ॥

राजकारणी माधवराव । सागरवृत्ति, न लागे ठाव
पेशवाइचा उलटा डाव

दान पडावें । लवकरी आयु संपावें ॥ १४ ॥

तो नारायण बालपेशवा । आनंदीच्या नयनिं खुपावा
राजतृष्णेला बळी पडावा

पाप घडावें । बोलले राज्य सोडावें ॥ १५ ॥

सवाइमाधव बालपेशवे । पुनरपि पहिले दिन गांठावे
परि बाजीचे भेदक कावे

साह्यक व्हावे । बोलले राज्य सोडावें ॥ १६ ॥

संशयरूपी राहू केतू । नाना विषयीं ये मनिं किंतू
डाव जिंकितो बाजी स्वार्थू

कां न निंदावें । हे फितूर घरचे व्हावे ॥ १७ ॥

फडणिस नाना जरि मुत्सद्दी । पेशवाइची सरतां सद्दी
दुष्ट बाजिची नाशक बुद्धि

दैव उलटावें । हे फितूर घरचे व्हावे ॥ १८ ॥

सभोंवार जन परान्नपुष्ट । कमवायां किती पडले
 कष्ट । चाकर बुडवे मालक नष्ट
 विषयीं रंगावें । दिवटाचि म्हणवुनी घ्यावें ॥ २४ ॥
 थाट शाहिरी होनाजीचा । कुठे पवाडा प्रभाक-
 राचा । तलाव कोठें काव्यौघाचा
 पाट सोडावे । स्फूर्तिचें कलम राखावें ॥ २५ ॥
 गतकाळाच्या इतिहासाची । शुक्रचांदणी जर्शि
 नभाची । वीर शाहिरी थाप डफाची
 सर्व आठवावें । मानसीं स्वस्थ बैसावें ॥ २६ ॥
 कटाव गेले तसे पवाडे । काव्यौघाला बंद कवाडें
 पढो पंचावन पहिले पाढे
 तुम्ही घोकावे । बाजिचे बोल ऐकावे ॥ २७ ॥
 मिय्या बोले दाढी हाले । राजा बोले दळही हाले
 मालक तैसा चाकर चाले । शाह
 अनुभवा यावें । पेशवे नांव आठवावें ॥ २८ ॥

वदति मोडकीं तीं कारंजीं । निर्वृण काळा अह्मां
न गांजी । गतशतकाची आठवण होई
हाय ! बोलावें । मानसीं स्वस्थ बैसावें ॥ ३४ ॥
कधिं अस्मानी कधीं गुलाबी । कधीं केशरी कधीं
कुसुंबी । वेलबुट्यांची खुबीच नामी
शालु नेसावे । भित्तिचे बोल ऐकावे ॥ ३५ ॥
विटाळ नव्हता अशुद्धतेचा । जैसा अनुभव
आदर्शाचा । तसाचि होता मान आमुचा
लेणें लयावें । वैभवे जनां दिपवावें ॥ ३६ ॥
जरिपटक्याचें निशाण भगवें । आम्हीं त्याचें मूळ
धरावें । वाऱ्या वरती फडकत रहावें
लयाला जावें । लागलें खालीं ठेवावें ॥ ३७ ॥
शूरविरांचीं गुप्त खलबते । तिथेंच मंजुळ प्रेम
बोलतें । स्वराज्यस्फूर्ति बाळ खेळतें
गीत ऐकावें । तल्लीन मानसीं व्हावें ॥ ३८ ॥

गेले वैभव आयु रंडके । स्मशानांतले फुटके मडके
 परावलंबन फल हे सडके ।

काय ! चाखावे । कर्तव्यकर्म आठवावे ॥ ४४ ॥

त्वांचि मरावे जन्मायाया । यावे जन्मा त्वांचि

मराया । जन्ममरण हा खेळ न वाया

बोल एकावे । मनि सार यांतले ध्यावे ॥ ४५ ॥

उदया याया रवि मावळतो । निसर्ग आपुले तत्व

न चुकतो । चहंकडे हा न्यायचि दिसतो

नच विसरावे । मागले पुढे चालावे ॥ ४६ ॥

तूं मेलेला आजि दिसावा । उन्नति व्हाया तुला

विसावा । योग्य काळ ये उदयचि व्हावा

ध्येय जिंकावे । कारणे स्वस्थ बैसावे ॥ ४७ ॥

नांव मराठा गाजुनि गेले । फिरे खराटा नांव

लोपले । हाय करित हा वाडा बोले

उदया यावे । कारणे स्वस्थ बैसावे ॥ ४८ ॥

योग्य वेळी) १९२० साली पाहिजेतेंच. (योग्य पुस्तक

दादाभाई नवरोजी यांचें चरित्र.

लेखकः—प्रो. नारायण सिताराम फडके, एम. ए. पुणे

“ अल्हाहो अकबर ” “ प्रेमप्रसाद ” “ कर्तव्य-
जागृति ” “ सत्सारसार ” या कादंबऱ्यांचें कर्ते.

(१) लो० टिळक—चरित्र सुवाध आणि मना-
रंजक झालें आहे. लोकांनीं तें संग्रही ठेवावें.

(२) न. चिं. केळकर—हें चरित्र आपल्या
कुशल लेखणीने आपण हृदयंगम केलें आहे.

(३) कृ. प्र. खाडिलकर—भाषा सरळ व चटक-
दार, असून विषयांची मांडणी उठावदार.

(४) शि. म. परांजपे—कृति उत्तम साधली
आहे. विवेचन सुद्देसूद व परिणामकारक.

(५) अ. व. कोल्हटकर—राजकारणाचा अभ्यास
करणारांस या पुस्तकाचा फार उपयोग होईल.

(६) वें. जयकर—या पुस्तकावरून स्वराज्य-
वादाच्या इतिहासाची चांगली कल्पना येईल.

पुस्तकें मिळण्याचा पत्ता—रामचंद्र वासुदेव दाते,
सेक्रेटरी ‘ यशवंत ग्रंथप्रसारक मंडळी ’

घ. नं. ५८५ शनवार, पुणे.